

Vergaderjaar 2004–2005

29 754

Terrorismebestrijding

Nr. 5

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VAN BINNEN-
LANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 januari 2005

1. Een samenhangend stelsel van maatregelen en beleid

Geconfronteerd met de dreiging van internationaal terrorisme, in het bijzonder islamistisch terrorisme, en de realiteit van islamitisch radicalisme binnen de eigen grenzen, heeft Nederland in korte tijd op een groot aantal terreinen systematisch maatregelen getroffen om in te spelen op de nieuwe situatie. Na de aanslagen in september 2001 werd een groot aantal uiteenlopende maatregelen getroffen gericht op bescherming en bewaking. In juni 2003 werd aanvullend een aantal wetswijzigingen en beleidsmaatregelen aangekondigd, gericht op het observeren en tijdig aanpakken van personen en organisaties die mogelijk betrokken zijn bij de voorbereiding van terroristische daden. In maart 2004 werden, mede in het licht van de aanslagen in Madrid, een heroriëntatie en intensivering van het beleid van politie en AIVD ingezet met betrekking tot de observatie van potentiële betrokkenen en het alerteringssysteem. In september 2004 werd begonnen met de inrichting van de Staf van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding. Tevens werd een fundamentele uitbreiding van de strafvorderlijke bevoegdheden bij de bestrijding van terrorisme en een verdere uitbreiding van de capaciteit de betrokken diensten in gang gezet. In november 2004 werd tenslotte, mede tegen de achtergrond van de moord op de heer Van Gogh, besloten tot een verdere versterking van de capaciteit van de AIVD en uitbreiding van de capaciteit op het terrein van bewaking en beveiliging. Deze versterking van het vermogen van de overheid om een antwoord te bieden op de dreiging van deze tijd is gepaard gegaan met een stroom nieuwe wetsvoorstellen, regelgeving, voorzieningen en beleidsmaatregelen. Sinds de aanvaarding van de nieuwe terrorismewetgeving zijn verdere wijzigingen van het wetboek van strafvordering en andere wetten die relevant zijn bij de bestrijding van terrorisme ingediend of in voorbereiding. Dat alles is echter slechts het meest zichtbare deel van de voortdurend groeiende inspanning van de overheid bij de bestrijding van terrorisme en gewelddadig radicalisme. Eerder is Uw Kamer aangekondigd dat bij wet geregeld wordt dat de

Minister van Justitie, in zijn hoedanigheid van coördinerend minister van terrorismebestrijding, in bedreigende situaties waar overleg of overeenstemming gezien de urgentie niet meer tot de mogelijkheden behoort, de doorslaggevende bevoegdheid heeft om de noodzakelijke maatregelen te treffen. Dat kan betekenen dat hij gebruikt maakt van bevoegdheden die liggen op het terrein van andere ministers. Aan het ontwerpen van die bevoegdheid en het doordenken van de gevolgen van zo'n regeling is in de tussentijd voortvarend gewerkt. De Minister van Justitie zal het voorstel binnenkort aan de Ministerraad aanbieden.

Sinds 1 januari 2005 is de Staf van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) met een kernbezetting operationeel geworden. Zoals aangekondigd in de brief van 10 september 2004, is de Staf van de NCTb, die uiteindelijk uit 79 fte zal bestaan, verantwoordelijk voor de voorbereiding van het beleid en de analyse op het gebied van terrorismebestrijding onder verantwoordelijkheid van de coördinerend minister voor terrorismebestrijding – de minister van Justitie – en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Inmiddels maken het *Bureau Beveiliging Burgerluchtvaart*, de *Inspectie Burgerluchtvaart* en de *Nationaal Coördinator Bewaking en Beveiliging* en diens eenheid Bewaking en Beveiliging, deel uit van de Staf van de NCTb. Daarnaast worden de acties en het optreden van een groeiend aantal personen, diensten, organisaties en instanties die direct of indirect betrokken zijn bij de bestrijding van terrorisme, vanuit de regisserende rol van de Staf van de NCTb steeds doelmatiger onderling of elkaar afgestemd. Met verschillende bedrijfssectoren en bedrijven die vitale knooppunten in het maatschappelijk verkeer beheren wordt overleg gevoerd over veiligheidsmaatregelen en bewaking.

Voorts wordt de internationale samenwerking en onderlinge afstemming tussen de diensten van verschillende landen steeds verder ontwikkeld en geïntensiveerd. Tijdens het Nederlands voorzitterschap zijn de lijnen voor samenwerking tussen justitie en politie in de landen van de Europese Unie in de komende jaren vastgesteld. De uitvoering van het EU-Actieplan voor de strijd tegen terrorisme van 18 juni 2004 vindt systematisch voortgang. Maar ook de praktische samenwerking is besproken en verder geïntensiveerd. Voorts heeft Nederland de samenwerking met de VS in die periode verder uitgebouwd en vastgelegd in diverse afspraken. Ook hier onttrekken de concrete resultaten zich evenwel veelal aan directe waarneming, anders dan door het uitblijven van nieuwe gewelddadige aanslagen. Er is kortom veel aangepakt in de afgelopen jaren. Daar is overigens ook alle aanleiding voor. De dreiging is onveranderd ernstig. Nederland is niet gevrijwaard gebleven voor aanslagen, zoals duidelijk werd met de aanslag op de heer Van Gogh. Die dreiging heeft verschillende aspecten. Er is de mogelijkheid van aanslagen op gebouwen of plaatsen waar mensenmassa's samenkomen. In verband daarmee is het afgelopen half jaar een aantal maal de bewaking van bepaalde objecten verscherpt. Met de aanslag op Van Gogh is daarnaast de aantasting van het open karakter van de samenleving en van een vrij publiek debat onderstreept. Tenslotte is er het reële gevaar van polarisatie en vijandigheid tussen bevolkingsgroepen langs etnische en levensbeschouwelijke scheidslijnen. Niet alleen de aard van de dreiging is verschillend, maar ook de herkomst. Het kan gaan om personen, netwerken of groepen die aanslagen voorbereiden. Het kan gaan om personen die een gewelddadig radicalisme prediken, waardoor anderen tot misdrijven worden aangezet. De ideeën en invloed kunnen van buiten Nederland komen, maar evenzo is er sprake van radicalisering van eigen bodem, vaak met behulp van internet. Het gaat niet alleen om individuen of kleine groepen personen die zich tot een radicale islam bekeren, maar evenzeer om personen of groepen van andere radicale signatuur (rechts-radicaal, racistisch, anti-semitisch of anti-islamitisch). Het voorkomen van terrorisme en bestrijden

van gewelddadig radicalisme vergt daarom niet alleen het observeren, opsporen en oppakken van wie terroristische aanslagen voorbereidt en het bewaken van personen, gebouwen en knooppunten, maar niet minder dat radicalisering en de groei van radicale groepen wordt tegengegaan, door de rekrutering te stoppen, de voedingsbodem te beperken en de weerbaarheid van bevolkingsgroepen daartegen te verhogen.

2. Voorliggende rapportage

Voorliggende brief sluit aan bij de brieven welke wij op 30 maart, 10 september en 10 november 2004 aan Uw Kamer hebben gericht, waarin de in het voorgaande genoemde intensiveringen van het terrorismebeleid werden beschreven. Zij strekt ertoe een antwoord te geven op het verzoek van Uw Kamer van 8 december 2004 om een aanvulling van de informatie over het beleid en de uitvoering. Zij strekt er tevens toe om Uw Kamer, te informeren over aanvullende maatregelen en middelen die het kabinet daarvoor beschikbaar heeft gesteld, alsmede over de verdeling van die middelen over de verschillende organisaties aan. Deze brief verzenden wij mede namens de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. Een nadeel van het op onregelmatige momenten melden van weer nieuwe maatregelen en intensivering is dat het overzicht en de samenhang van de verschillende maatregelen daardoor uit het oog verloren dreigen te raken. Tevens krijgt daardoor de praktische beleidsuitvoering niet de aandacht die deze verdient. Dat daaraan behoefte bestaat leiden wij af uit het verzoek om nog weer aanvullende informatie. Eerder, na de aanslagen van 11 september 2001, werd Uw Kamer via voortgangsrapportages regelmatig over de uitvoering van het actieplan terrorismebestrijding en veiligheid geïnformeerd. Bij de bespreking van de zesde voortgangsrapportage werd evenwel besloten om met het systeem van voortgangsrapportages te stoppen. Die stap was toen gerechtvaardigd, maar in het licht van de voortdurende uitbouw van beleid en intensivering van de uitvoering, menen wij er goed aan te doen opnieuw tot een halfjaarlijkse rapportage aan Uw Kamer over te gaan. Een eerste overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van maatregelen is als bijlage bij deze brief gevoegd.¹

3. Stand van zaken

In het voorgaande beschreven wij de hoofdlijn van de ontwikkeling van het beleid op het terrein van de bestrijding van terrorisme. Waar komt dit nu in termen van praktische uitvoering op neer en wat is in de afgelopen tijd gerealiseerd? Een systematische beschrijving van de werkzaamheden van de vele instanties die op dit terrein betrokken zijn is minder zinvol. Een puntsgewijze impressie biedt een beter overzicht.

Dreigingsanalyses

- De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) blijft investeren in het tijdig onderkennen van nieuwe, voorspelbare en voorstelbare dreigingen tegen de nationale veiligheid – zowel op het niveau van fenomenen als met betrekking tot (nog) ongekende organisaties en personen- en trends daarin, opdat de dienst de verantwoordelijke instanties tijdig en adequaat kan informeren en alerteren.

Observeren van en informatie-uitwisseling over personen

- De AIVD houdt een aantal personen of groeperingen die mogelijk betrokken zijn bij terroristische activiteiten zo goed mogelijk in het oog. Indien de dienst daarbij stuit op feiten die optreden van andere instanties, bij voorbeeld het OM of de IND, mogelijk en/of noodzakelijk maakt, worden deze met een ambtsbericht geïnformeerd.
- Over een groep personen, die mogelijk een gevaar vormt voor de

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

ationale veiligheid c.q. zich mogelijk bezighoudt met terroristische activiteiten, wordt tussen de AIVD, de politie, het OM en de IND informatie gedeeld in de zogenoemde ContraTerrorisme-infobox (CT-infobox). Ondanks het relatieve korte bestaan van de CT-infobox kan nu al worden geconstateerd dat deze concrete resultaten oplevert. De informatie-uitwisseling kan naast de start van opsporingsonderzoeken, ook leiden tot de inzet van het beschikbare vreemdelingrechtelijke instrumentarium, zoals het intrekken van verblijfsvergunningen en draagt in algemene zin bij aan de afstemming tussen de verschillende betrokken diensten. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) neemt vanaf 3 januari jl. aan de CT-infobox deel.

Strafvorderlijk en vreemdelingrechtelijk ingrijpen

- In de loop van de afgelopen maanden is een aantal verdachten aangehouden, waarvan voor de rechter zal blijken of zij kunnen worden veroordeeld voor terroristische activiteiten. Na de moord op de heer Van Gogh is naast de verdachte van die moord, Mohammed B, een aantal andere personen aangehouden. In het totaal gaat het om 12 personen, waaronder ook de twee mannen die op 10 november 2004 in het Laakkwartier in Den Haag zijn aangehouden. Zij zitten allen op dit moment nog vast. Met betrekking tot de kring rond Mohammed B. heeft de IND ten aanzien van 3 personen die illegaal in Nederland verblijven een procedure tot ongewenstverklaring gestart. Ten aanzien van de 4 vreemdelingen die over een verblijfstitel beschikken kan gemeld worden dat inmiddels 1 verblijfstitel is ingetrokken.
- Daarnaast is er opgetreden naar aanleiding van verkenningen in het kader van de voorbereiding van een aanslag. Uw Kamer is vanwege de berichtgeving hierover, al bekend met de zaak van Samir A., die in de zomer van 2004 is aangehouden, omdat hij kennelijk een aanslag aan het voorbereiden was. In het kader van deze brief volstaat de mededeling dat verkenningen vaker door opsporing- en veiligheidsdiensten worden opgemerkt en dat daarop wordt geacteerd.
- Ook zijn intensiveringen aan de kant van het OM in gang gezet. Een voorbeeld hiervan is dat binnenkort en rechtszaak dient waarin het OM de rechtbank om ontbinding van een stichting verzoekt. Deze stichting is in verband gebracht met terroristische activiteiten.

Bewaking vitale bedrijven en bedrijfssectoren

- Er is een functioneel ontwerp van het Nationale Alarmeringssysteem voor terrorisme tot stand gebracht. Het systeem bestaat uit 3 onderdelen: – een raamwerk voor de beoordeling van de ernst en waarschijnlijkheid van een potentiële aanslag; – een opschalingsstelsel met 3 kleurcodes en; – een aan elke kleurcode gekoppeld pakket van algemene beveiligingsmaatregelen. De kleurcodes treden in werking als een dreiging boven het basisniveau (met de in deze tijd normale beveiligingsmaatregelen) uitkomt: geel in het geval van een lichte dreiging, oranje bij een matige dreiging en rood bij een hoge dreiging. Hiervoor is gekozen vanwege de eenvoudige opzet en de ervaringen met bestaande nationale en internationale alarmerings- en opschalingsystemen. Het systeem zal maatwerk bieden door te focussen op concrete dreigingen (qua tijd en plaats) en de specifiek daaraan gekoppelde maatregelen. Er wordt dus geen landelijke kleurcode afgeroepen als de dreiging zich tot een bepaalde regio of sector beperkt.

De beveiligingsmaatregelen betreffen maatregelen die door de overheid moeten worden getroffen, maar ook maatregelen die door het bedrijfsleven moeten worden genomen. In noodsituaties kunnen maatregelen afgedwongen worden. Elementair aspect van het systeem is dat er in geval van ernstige dreiging voor een terroristische aanslag géén discussie komt over welke maatregelen genomen moeten worden en óf ze

genomen moeten worden. Het moet volstrekt helder zijn dát ze worden genomen.

De praktische meerwaarde van het systeem ligt vooral in het structureren van de informatie uitwisseling tussen overheden en bedrijfsleven. Er is daarom een aanvang gemaakt met het operationaliseren van de *algemene* beveiligingsmaatregelen voor specifieke sectoren of regio's. De eerste sectoren die worden aangesloten op het systeem zijn de spoorwegen, Rotterdam, Schiphol, drinkwater en elektriciteit. Voor deze sectoren zal het alerteringssysteem naar verwachting per 1 maart 2005 in werking kunnen treden. Vanaf dat moment zullen geleidelijk nieuwe sectoren worden toegevoegd en zal het systeem permanent worden gemonitord en onderhouden. Uiteraard hangt de keuze van (nieuw toe te voegen) sectoren nauw samen met de mogelijke «attractiviteit» van de sector voor terroristische aanslagen en de bevindingen uit het project «bescherming vitale infrastructuur».

Samenwerking Europese Unie

- Onder Nederlands Voorzitterschap werd in de Europese Raad (ER) op 5 november 2004 overeenstemming bereikt over het *Haags Programma*. Daarmee bouwt de Europese Unie voort op de basis die is gelegd in Tampere (1999) voor een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. Het Haags Programma bestrijkt alle beleidsaspecten – inclusief de externe dimensie – van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, met name grondrechten en burgerschap, asiel en migratie, grensbeheer, integratie, bestrijding van terrorisme en georganiseerde criminaliteit, justitiële en politieke samenwerking, en burgerlijk recht. Het Haags Programma ziet op de komende vijf jaar. Informatie van belang voor de veiligheid in een andere Lidstaat moet onmiddellijk worden doorgegeven, Lidstaten zullen voor elkaars interne veiligheid waken en terroristen mogen niet profiteren van het overschrijden van grenzen.
- Binnen de Europese Unie wordt gewerkt aan een Europees Visum Informatiesysteem (EU-VIS). Daarin worden, naast persoonsgegevens van aanvragers van een visum voor het Schengengebied, biometrische kenmerken vastgelegd. Met het EU-VIS wordt de gegevensuitwisseling tussen landen verbeterd. Ook nationaal zal dit bijdragen aan de effectiviteit van de buitengrensbewaking doordat Europese visumgegevens toegankelijk worden voor de grensbewaking. Implementatie van het EU-VIS volgt in 2007. Daarnaast wordt op dit moment een proef uitgevoerd in 6 gemeenten waarbij proefreisdocumenten worden uitgegeven met biometrische kenmerken. Naar verwachting zal de afgifte van biometrische reisdocumenten in het najaar van 2006 kunnen starten.
- Op 1 mei 2005 gaat het Europees agentschap buitengrensbeheer van start. Het agentschap zorgt voor gecoördineerde gemeenschappelijke acties aan de buitengrenzen van de lidstaten. Het huidige EU Risk Analysis Centre (RAC) te Helsinki, dat periodieke risicoanalyses maakt ten behoeve van de buitengrensbewaking, zal deel uit gaan maken van het agentschap. Het RAC doet op basis van haar analyses voorstellen voor gemeenschappelijke acties.
- Informatie uit strafregisters binnen de Europese Unie zal makkelijker worden uitgewisseld.
- Op korte termijn moeten alle onderdelen van de Verklaring van de ER van 25 maart 2004 en het EU-Actieplan voor de strijd tegen terrorisme van 18 juni 2004 worden uitgevoerd, met name het verzoek aan de Europese Commissie om een voorstel in te dienen voor de gemeenschappelijke aanpak van het gebruik van passagiersgegevens ten behoeve van grens- en luchtvaartbeveiliging. Er worden Commissievoorstellen verwacht ter verbetering van een veilige opslag en vervoer van explosieven en voor het waarborgen van industriële en chemische precursoren.

- In de Ecofin raad is unanieme overeenstemming bereikt ten aanzien van het voorstel voor een derde richtlijn witwassen, die tevens toeziet op de bestrijding van financiering van terrorisme. Deze richtlijn zal de wetgeving op deze gebieden binnen de Unie verder versterken en harmoniseren. De richtlijn wordt vermoedelijk de eerste helft van dit jaar in het Europees Parlement behandeld.
- Binnen de Raad van de Europese Unie is onder Nederlands voorzitterschap overeenstemming bereikt over de verordening betreffende controles op vervoer van contant geld (*cash controls*). Personen die de Europese Unie binnenkomen of uitgaan en meer dan 10 000 euro aan contanten (cash geld en waardepapieren) bij zich hebben dienen hiervan aangifte te doen bij de douane. Deze gegevens zijn daarna toegankelijk voor nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en kunnen worden doorgegeven aan andere Lidstaten en derde landen. De verordening wordt naar verwachting in februari 2005 aan het Europees Parlement voor tweede lezing aangeboden.
- De *intelligence capability* bij het Raadssecretariaat, het zogenaamde Situation Center (SitCen) is verdubbeld. In 2005 is daarmee de capaciteit van SitCen om pijleroverstijgende dreigingsanalyses te maken, thematisch dan wel geografisch georiënteerd, aanzienlijk versterkt.
- Inmiddels zijn de 15 oude lidstaten onderworpen aan een wederzijdse evaluatie voor het beoordelen van de systemen voor de strijd tegen terrorisme. Nederland is in februari 2004 geëvalueerd. Het rapport naar aanleiding van deze evaluatie is positief over Nederland. Met name werd genoemd de benoeming van een coördinerend minister voor terrorismebestrijding en het Nederlandse beleid inzake het tegengaan van terrorismefinanciering. Verbeterpunten waren de informatie-uitwisseling tussen I&V diensten met politiediensten en mogelijkheden voor gebruik van I&V informatie in strafzaken als bewijs. In de JBZ-raad van jl. december is een interim rapport aangenomen waarin een aantal uit de 15 evaluaties voortkomende aanbevelingen is opgenomen. De Lidstaten zullen in juni rapporteren over de nationale uitwerking van deze aanbevelingen. Deze niet bindende aanbevelingen betreffen onder meer verbetering van de coördinatie tussen rechtshandhavingdiensten, uitwisseling van informatie met Europol en aandacht voor thema's radicalisering en rekrutering. Sinds de evaluatie zijn door de instelling van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding vele ontwikkelingen in gang gezet die aansluiten bij de aanbevelingen van het Nederlandse rapport en het interim rapport.
- Voor wat betreft implementatie van de EU regelgeving opgenomen in het EU Actieplan terrorismebestrijding ligt Nederland op koers. De implementatie trajecten voor de protocollen behorende bij de Europol Overeenkomst en het Kaderbesluit tenuitvoerlegging van beslissingen tot bevrozing van voorwerpen of bewijsstukken zijn in gang gezet. Overige EU regelgeving is geïmplementeerd.

Samenwerking met de VS

Zowel bilateraal als in het kader van de Europese Unie zijn er afspraken gemaakt met de Verenigde Staten.

Bilaterale afspraken

Naast de verschillende afspraken die in het kader van de *Agreed Steps* zijn gemaakt is er overeenstemming met de VS over:

- het uitwisselen van ervaringen en informatie inzake alerterings-systemen;
- nauwere samenwerking inzake *profiling* van terroristische verdachten; recentelijk is een pilot voor een Registered Traveler Programme tot

stand gebracht op Schiphol, waarin reizigers naar de VS een *pre-screening* ondergaan om procedures op de luchthavens te versnellen.

Afspraken tussen Europese Unie en de Verenigde Staten

Centraal in de samenwerking staat de EU-VS Verklaring in Dromoland Castle van 26 juni 2004. Hierin zijn afspraken gemaakt over de aanpak van financiering van terrorisme, de verbetering van politieke en justitiële samenwerking door uitwisseling van informatie en intensivering van de samenwerking met Europol en Eurojust, verdragen inzake wederzijdse rechtshulp, grensbewaking en de bescherming van de vitale infrastructuur. Tijdens het Nederlandse EU voorzitterschap zijn deze afspraken geconcretiseerd:

- de VS plaatst een liaison officer van de FBI in Den Haag ten behoeve van samenwerking met Europol;
- de VS plaatst een liaison officer van het Department of Homeland Security in Brussel ten behoeve van grensbewaking en transport veiligheid;
- jaarlijks zullen de JBZ ministers met de VS ministers bijeen komen voor nadere gesprekken over verbetering van de aanpak van terrorisme;

er komt regelmatig overleg tussen de EU en de VS over bescherming van persoonsgegevens, bescherming vitale infrastructuur en beveiliging van internet en biometrie.

4. Verdere intensiveringen terrorismebestrijding

Bij de ontwikkeling van het beleid en de uitvoering is een aantal knelpunten en beperkingen gebleken in de organisatie of de werkzaamheden van de diensten die werkzaam zijn op het terrein van de terrorismebestrijding. Het gaat daarbij in de eerste plaats om het vermogen informatie of dreigingen te bewerken en te analyseren, zowel waar het de algemene analysecapaciteit van de AIVD betreft, als de specifieke functies ten behoeve van de bewaking en beveiliging van personen. Vervolgens betreft het de capaciteit van verschillende diensten die betrokken zijn bij de bewaking en beveiliging van personen, objecten of de grenzen. Ten derde is een versterking nodig van de speciale eenheden die ingezet worden bij de gewelddadige bestrijding van terrorisme. Op ieder van deze intensiveringen wordt hier nader ingegaan.

4.1 Analysecapaciteit

Op het gebied van terrorismebestrijding dient voldoende analysecapaciteit en effectieve benutting van die capaciteit te bestaan. Met de inrichting van de Staf NCTb wordt op landelijk niveau een uitbreiding van de analysecapaciteit, aanvullend op die van de operationele diensten, gerealiseerd. Genoemde diensten zullen door hen geanalyseerde en geanalyseerde gegevens ook aan de NCTb leveren. Op basis van deze gegevens is de Staf NCTb in staat algemene dreigingsbeelden, fenomeenanalyses, trendrapportages en adviezen voor te nemen (beleids-)maatregelen te verschaffen en regie te voeren op de uitvoering hiervan. De KMar, de IND, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD), regionale politiekorpsen, de AIVD en de MIVD hebben aangegeven behoefte te hebben aan uitbreiding van de huidige analysecapaciteit, gericht op de voor deze organisaties specifieke onderwerpen binnen het terrein van terrorismebestrijding. Op basis hiervan heeft het kabinet besloten om de capaciteit van genoemde diensten gericht uit te breiden.

Daarnaast heeft de NCTb opdracht gekregen om, in overleg met alle uitvoerende diensten, te bezien op welke wijze de uitgebreide analyse capaciteit optimaal kan worden benut en welke leemtes er op dit terrein dan nog resteren. Gelet op het belang van een goede informatievoorziening op decentraal niveau zal de NCTb hierbij in het bijzonder aandacht geven aan de capaciteitsbehoefte van de regionale politiekorpsen voor informatievergaring en -bewerking. Teneinde deze leemtes adequaat te kunnen opvullen heeft het kabinet hiervoor aanvullende financiële middelen gereserveerd.

4.2 Vergroting capaciteit AIVD en Regionale Inlichtingendiensten (RID)

Naar aanleiding van de brief van het kabinet d.d. 10 november 2004 hebben wij besloten tot een structurele verhoging van het budget van de AIVD ten behoeve van de capaciteit voor het opstellen van producten in het kader van het stelsel bewaken en beveiligen (60 fte). Tevens hebben wij besloten, teneinde de controle op risicovolle personen in het domein van terrorisme en radicalisering verder te intensiveren, de formatieve sterkte van de AIVD uit te breiden met 40 personen. Hiermee worden extra volg- en observatieactiviteiten verricht en worden extra (audio-)bewerkers en operationele analisten ingezet voor informatieverwerking. Deze intensivering komt bovenop die waartoe het kabinet heeft besloten naar aanleiding van de in het rapport van de Commissie Havermans gesignaleerde knelpunten bij de AIVD. Over genoemd rapport ontvangt u separaat een kabinetsreactie. Daarnaast wordt bij een aantal regionale politiekorpsen de RID uitgebreid.

4.3 Vergroting capaciteit politie, KMar en IND

Een intensivering van de operationele terrorismebestrijding vraagt tevens een uitbreiding van de daarmee samenhangende activiteiten van de politie, met name van de Dienst Nationale Recherche (60 fte), de Unit Terrorismebestrijding en Bijzondere Taken en het Nationaal Informatie-Knooppunt (samen 30 fte). Deze onderdelen maken deel uit van het KLPD. In samenhang hiermee wordt de capaciteit bij het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie, dat verantwoordelijk is voor de terrorismebestrijding en -vervolging, uitgebreid. Ook worden extra middelen uitgetrokken voor (bijzondere) opsporingsactiviteiten.

Daarnaast hebben wij besloten tot een intensivering bij de KMar. De KMar is op grond van artikel 6 Politiewet 1993 belast met de handhaving Vreemdelingenwetgeving. Hieronder valt onder andere de grensbewaking, het Mobiel Toezicht Vreemdelingen (MTV) en de daaraan gerelateerde taken.

Om de grensbewakingstaak en het MTV adequaat uit te kunnen voeren is een goede informatiepositie (nationaal en internationaal) van evident belang. Hiertoe heeft de KMar analisten en liaisons en verricht de KMar documentonderzoek. Op basis van die informatie tezamen met informatie van andere diensten kan een risicoanalyse worden gemaakt. Deze analyse maakt het mogelijk dat gerichte controles worden uitgevoerd in het kader van grensbewaking en MTV. Andersom kan de informatie die wordt verkregen uit de grens- en MTV-controles worden gebruikt ten behoeve van onderzoek naar, bijvoorbeeld, terroristische en criminele activiteiten of worden uitgewisseld met andere diensten. Daarbij wordt er naar gestreefd om op basis van risicoanalyse personen tegen te houden voordat deze zich melden aan de grens. De KMar zal door uitbreiding van de capaciteit (113 fte) van zowel de expertise ter ondersteuning van de operationele vreemdelingentaken (door analyse, documentenexpertise en liaisons) als van de recherche, beter in staat worden gesteld deze taken uit

te voeren. De grensbewaking in de Rotterdamse havens wordt uitgevoerd door de dienst Zeehavenpolitie (ZHP) van de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond. Deze dienst is naast de grensbewaking ook verantwoordelijk voor de handhaving van het havengerelateerde vreemdelingtoezicht en de uitvoering van bepaalde visumtaken voor zeelieden.

De ZHP beschikt over het zogenoemd Zeevaart Uitbreidbaar Informatiesysteem (ZUIS), waarmee reeds op efficiënte wijze met behulp van risicoanalyse gerichte controles worden uitgevoerd. De ZHP beschikt hiermee over een goede informatiepositie over de scheepsbewegingen en de bewegingen van passagiers en bemanningen in de Rotterdamse havens. Het systeem wordt regelmatig geraadpleegd door veiligheidsdiensten en de Nationale Recherche in het kader van terrorismebestrijding. De informatiepositie van de ZHP wordt verder versterkt door de uitvoering van het vreemdelingtoezicht in het havengebied, de bewaking van de kustlijn en andere specifieke segmenten binnen de grensbewakingstaak. In 2005 wordt het havengerelateerde vreemdelingtoezicht geïntensiveerd. De ZHP krijgt in de tweede helft van 2005 de beschikking over biometrische apparatuur voor de identificatie van illegalen of ongedocumenteerden, die ook door de politie en de KMar in het kader van binnenlands vreemdelingtoezicht en grensbewaking wordt ingezet.

In het kader van de toelating tot Nederland van vreemdelingen werkt de IND nauw samen met de KMar en de ZHP (in het kader van grensbewaking), de vreemdelingenpolitie (informatievoorziening in het kader van toelatingsprocedures) en de gemeenten (front-offices: verdachte aanvragen dienen ter plaatse direct te worden afgedaan). De IND heeft in het kader van terrorismebestrijding diverse processen versterkt. Voor 2 november 2004 was al onderkend dat op jaarbasis meer zaken vanuit het perspectief van terrorismebestrijding zouden worden behandeld. Op grond van de huidige situatie hebben wij besloten de IND in staat te stellen op jaarbasis 500 dossieronderzoeken te verrichten. Dit aantal is – naar verwachting – mede een direct gevolg van de extra activiteiten van de AIVD en de politieke inlichtingendiensten ter bestrijding van het terrorisme. Het is met name de CT-infobox die in dit kader een zeer belangrijke rol speelt. Vanuit de IND zijn 3 functionarissen bij de CT-infobox gedetacheerd. Als hierboven gezegd, zullen in de CT-infobox per casus alle mogelijke vreemdelingrechtelijke maatregelen worden gezien en afgestemd met de strafrechtelijke. Dit kan bijvoorbeeld zijn een advies tot weigering toelating, intrekking van een verblijfsvergunning, verwijdering uit Nederland, ongewenstverklaring en signalering, dan wel weigering van verlening c.q. intrekking van een al verleend Nederlanderschap.

Daarnaast zal in het kader van terrorismebestrijding, in aanvulling op het aanbrengen van biometrische kenmerken op visa en identiteitsdocumenten, een informatie-infrastructuur worden ontwikkeld, waarmee de mogelijkheid ontstaat om de identiteit tevens on-line te verifiëren. Dit veronderstelt dat de administraties van de identiteitsdocumenten met biometrische kenmerken centraal zijn georganiseerd. Aldus kan het groeiende aantal gevallen van de zogenaamde look-alike-fraude, waarvan ook terroristen gebruik kunnen maken, worden tegen gegaan. Voor de wijze waarop verificatie, via de infrastructuur, in de databases moet geschieden, zullen uitvoeringsprotocollen worden ontwikkeld. Een en ander vloeit voort uit het kabinetsstandpunt inzake de bestrijding van identiteitsfraude en de toezeggingen uit de Terugkeernota. De ontwikkeling van deze informatie-infrastructuur draagt bij aan de intensivering van de samenwerking op Europees terrein en levert een bijdrage aan de effectiviteit van de uitvoering van de identificatieplicht. Deze infrastructuur dient onder andere ter ondersteuning van de intensiveringen bij de uitvoerende diensten. De middelen die in deze brief worden gereserveerd

hebben uitsluitend betrekking op de genoemde informatie-infrastructuur. Over een centrale registratie van biometrische gegevens, die ten grondslag ligt aan een informatie-infrastructuur, zal de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties de Kamer op een later tijdstip nader informeren.

4.4 Intensivering van de bewaking en beveiliging van personen en objecten

Het nieuwe stelsel Bewaken en Beveiligen is sinds 1 juli 2003 operationeel. In 2005 zal het volledig geïmplementeerd zijn. Uitgangspunt is, dat beveiliging en bewaking in eerste instantie ieders eigen verantwoordelijkheid is. Een ander belangrijk uitgangspunt van het stelsel is dat het decentrale domein dezelfde bescherming biedt als het Rijksdomein. Dit betekent concreet dat er geen enkel kwalitatief verschil bestaat tussen het niveau van beveiliging op decentraal en centraal niveau. De hieronder aan te kondigen capaciteitsuitbreiding kan in gevallen van capaciteitstekorten, ook worden benut ten behoeve van het decentrale domein. Het niveau van beveiliging in een individueel geval wordt daarbij uiteraard bepaald door de ernst van de dreiging.

In toenemende mate wordt een beroep gedaan op de inzet van personeel voor persoonsbeveiliging en persoons- en objectbewaking. Het betreft hier vooral personeel van de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging (DKDB) van het KLPD. De personele capaciteit van de DKDB bleek niet toereikend om het toenemende aantal beveiligingsopdrachten te kunnen uitvoeren: sedert 1 juli 2003 bijna een verdubbeling van het aantal permanente opdrachten. Ondanks de tekortschietende capaciteit bij de DKDB konden beveiligingsopdrachten worden uitgevoerd omdat in het kader van bijstandsverlening de BSB van de KMar en regionale politiekorpsen een adequate bijdrage konden leveren.

Er van uitgaande dat de ontwikkeling van een toenemend beroep op het stelsel Bewaken en Beveiligen doorzet en dat capaciteitsuitbreiding dus noodzakelijk is, heeft het kabinet besloten tot een substantiële uitbreiding van de DKDB (235 executieve fte). Tevens worden extra gelden uitgetrokken voor bewakingsopdrachten (zoals de woningen van te beveiligen personen). Deze uitbreiding kan eveneens worden aangewend voor de persoonsbeveiliging op decentraal niveau.

Deze uitbreiding stelt de DKDB in staat om additioneel in totaal 8 extra zware beveiligingsopdrachten uit te voeren. Voor deze categorie geldt dat per opdracht 30 persoonsbeveiligers nodig zijn voor het uitvoeren van 24-uursbeveiliging, 7 dagen per week. In plaats van 8 zware beveiligingsopdrachten zijn met die uitbreiding 25 extra opdrachten in een lichtere categorie van beveiliging mogelijk.

Aan de feitelijke uitvoering van persoonsbeveiliging en objectbeveiliging en -bewaking gaat een proces van evaluatie van dreigingsmeldingen en -inschattingen vooraf. De NCTb en zijn eenheid zijn met dit proces belast. Ten behoeve van de hiervoor beschreven uitbreiding van de capaciteit in het domein van Bewaken en Beveiligen in verband met het toenemende aantal te beveiligen personen en te bewaken/beveiligen objecten dient tevens de operationele staf van de NCTb, evenredig te worden uitgebreid.

Ten aanzien van het decentrale domein heeft de NCTb een adviserende rol. Deze rol heeft hij actief op zich genomen. In voorkomende gevallen signaleert de NCTb bepaalde ontwikkelingen, vraagt dreigingsinformatie bij verschillende diensten (waaronder de AIVD) op en adviseert het decentraal domein (pro)actief over de wegging en te nemen maatregelen. Het decentrale domein kan, als gezegd, eventueel ook een beroep doen op de

DKDB. Vanuit zijn adviesrol heeft de coördinator Bewaking en Beveiliging bij de NCTb de afgelopen tijd gesprekken met een aantal opiniemakers gevoerd en de plaatselijke politie terzake adviezen heeft gegeven. In een aantal gevallen heeft het lokaal bevoegd gezag maatregelen getroffen. In discussies met Uw Kamer kwam de vraag aan de orde of opiniemakers, in verband met de bescherming van de vrijheid van meningsuiting, onder het Rijksdomein zouden moeten worden geplaatst. Aangezien, zoals hier boven is aangegeven, het decentrale domein hetzelfde beveiligingsniveau biedt als het Rijksdomein, zijn geen termen aanwezig om tot een dergelijke maatregel over te gaan.

4.5 Speciale eenheden

In het Actieplan terrorismebestrijding en veiligheid heeft het kabinet aangekondigd het stelsel van de speciale eenheden (BBE, BSB, Arrestatie en Observatie eenheden (AOE)) te willen herzien. Vooruitlopend op de door het kabinet te nemen beslissingen is in operationele zin reeds een voorschot genomen. Dit betreft het formeren van een tijdelijk werkverband, de BBE-Snelle Interventie Eenheid (BBE-SIE). Deze eenheid, die bestaat uit personeel van de politie en de krijgsmacht, is gericht op snellere inzetbaarheid en het omgaan met de specifieke aspecten van de nieuwe verschijningsvormen van terrorisme, zoals zelfopoffering, en is reeds vanaf 1 september operationeel. Deze eenheid is in heel Nederland inzetbaar, adequaat toegerust, zeer snel nadat tot de inzet ervan is besloten ter plekke. Sinds de oprichting is de BBE-SIE enkele malen ingezet.

Ten aanzien van de herziening van het stelsel van speciale eenheden zal de Kamer in het voorjaar van 2005 apart worden geïnformeerd. Ook de materiele uitrusting zal bij de herziening van het stelsel van speciale eenheden worden betrokken.

5. Voortgang ontwikkeling beleid en aanpak

In de brief van 10 november jl. hebben wij u een groot aantal maatregelen aangekondigd op het gebied van de bestrijding van radicalisering. Hieronder gaan wij in op de wijze waarop thans uitvoering wordt gegeven aan een aantal van die maatregelen.

5.1 Aanpak van verschijnsel radicalisering

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de nota «Van Dawa tot Jihad» van de AIVD, waarin de problemen van radicalisering, rekrutering voor de jihad en terrorisme in onderlinge samenhang worden geplaatst in relatie tot hun risico's voor de democratische rechtsorde, toegezonden aan lokale en regionale overheden, alsmede de regionale politiekorpsen. Uw Kamer heeft deze nota vorig jaar december ook ontvangen. Het kabinet heeft de nota beschikbaar gesteld aan het lokale bestuur, zodat de nota kan worden gebruikt om te komen tot gedifferentieerde interventiestrategieën van de lokale overheid en lokale partners. Het kabinet volgt en stimuleert deze lokale ontwikkelingen actief.

Deze AIVD nota vormt eveneens input voor de nota «radicalisering in perspectief» die de minister van Justitie – zoals bekend – voorbereidt. Doel van deze nota is een bredere visie op radicalisering te bieden, op basis waarvan uiteenlopende vormen van radicalisering op hun risico's beoordeeld kunnen worden en overeenkomstig die beoordeling kunnen worden aangepakt. Radicalisering beperkt zich namelijk niet tot de islamitische gemeenschappen. Nederland is de afgelopen jaren ook geconfronteerd met gewelddadig dierenrechtactivisme, rechts-extremistisch geweld

en radicaal anti-globalisme. Deze nota zal Uw Kamer naar verwachting dit voorjaar bereiken.

In dit verband wijzen wij voorts op het al in de brief van 10 november 2004 aangekondigde onderzoek naar de noodzaak en wenselijkheid van aanpassing van de strafwetgeving met betrekking tot de bruikbaarheid van het strafrechtelijk instrumentarium bij het beschermen van democratische waarden en normen, met het oog op het huidige verschijnsel van radicalisme.

Daarnaast stelt de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie een plan van aanpak op, waarin het accent ligt op versteviging van de binding van allochtonen aan de Nederlandse samenleving. Dit plan van aanpak zal medio februari aan Uw Kamer worden gezonden. Een onderdeel hiervan is het programma «Weerbare samenleving», waarbij het accent in het bijzonder is gericht op preventie door versterking van de weerbaarheid. Een ander onderdeel van dat plan van aanpak is verruiming van de taakopdracht van de samenwerkingsverbanden van het Landelijk Overlegorgaan Minderheden (LOM) in de zin dat het LOM ook met hun eigen achterbannen de dialoog aangaan over het gevaar van radicalisering, het belang van binding met deze samenleving en het belang van dialoog met autochtonen.

5.2 Uitbreiding mogelijkheden tot optreden

Gegeven de mogelijke aard en omvang van terroristische acties is alle inzet erop gericht om in een zo vroeg mogelijk stadium signalen en aanwijzingen op te vangen over de mogelijke voorbereiding van terroristische activiteiten. Daarbij zal het veelal in eerste instantie om niet meer gaan dan vermoedens die vanwege de mogelijke gevolgen, niet veronachtzaamd mogen worden maar die tegelijkertijd nog niet hoeven te wijzen op daadwerkelijke betrokkenheid bij dergelijke activiteiten. Bepaalde gedragingen kunnen in onderlinge samenhang een dergelijk vermoeden doen rijzen. Daarbij kan van overheidswege op verschillende wijze worden gereageerd; variërend van strafrechtelijk optreden tegen de betrokken personen tot bestuursrechtelijk of feitelijk onmogelijk maken van de activiteiten.

Om een persoon strafrechtelijk te vervolgen is een verdenking van een strafbaar feit nodig. De Wet terroristische misdrijven heeft voorzien in een uitbreiding van de strafrechtelijke aansprakelijkheid en een verzwaring van maximumstraffen. Bovendien is er op dit moment een wetsvoorstel in voorbereiding dat onder meer de toepassingsmogelijkheden van bijzondere opsporingsbevoegdheden verruimt in verband met de bestrijding van terrorisme, hetgeen meebrengt dat het mogelijk wordt om al in geval van aanwijzingen van een terroristisch misdrijf strafvorderlijke maatregelen te treffen. Dit wetsvoorstel voorziet voorts in een verruiming van de mogelijkheden om personen te fouilleren buiten concrete verdenking van een strafbaar feit. Tevens zal worden voorgesteld dat in verband daarmee op semi-permanente basis veiligheidsrisicogebieden worden aangegeven. Hiermee worden in het strafrecht ten behoeve terrorismebestrijding verdergaande maatregelen getroffen dan voorheen mogelijk was. Deze regeling komt naast de thans geldende regelgeving met betrekking tot preventief fouilleren, waarbij de burgemeester een verantwoordelijkheid heeft. Een tweede wetsvoorstel dat momenteel in voorbereiding is, strekt ertoe strafrechtelijke bescherming tegen radicalisering te versterken. In dit wetsvoorstel zal apologie strafbaar worden gesteld: het verheerlijken of goedpraten van ernstige misdrijven, toegespitst op terroristische misdrijven. Voor de strafwaardigheid is voldoende dat een terroristisch misdrijf dat al gepleegd is, wordt verheerlijkt. Verder worden de

mogelijkheden tot het treffen van maatregelen ten aanzien van personen die aanzetten tot haat of geweld verruimd. Deze verruiming houdt in dat al bij de eerste veroordeling als bijkomende straf door de rechter een verbod kan worden opgelegd tot het verrichten van bepaalde beroepsmatige activiteiten, in het bijzonder kan daarbij worden gedacht aan activiteiten in de zin van geestelijke beïnvloeding (bijvoorbeeld onderwijs, godsdienstige bediening en jeugdzorg).

Wij kunnen u melden dat straks op Schiphol een structurele fouilleringsbevoegdheid zal gelden voor het gehele (dus óók het publieke gedeelte van het) luchthaventerrein. Overigens geldt de bevoegdheid straks niet alleen op Schiphol maar op alle internationale luchthavens (o.a. ook Maastricht-Aachen, Zestienhoven, etc.).

Het bestuursrechtelijk instrumentarium zal met het oog op terrorismebestrijding worden aangevuld. Ten aanzien van personen die op grond van contacten, activiteiten of andere aanwijzingen, die op zichzelf onvoldoende zijn of blijken voor strafrechtelijk optreden, maar die wel van dusdanige aard zijn dat maatregelen gerechtvaardigd zijn, zal een tweetal nieuwe maatregelen mogelijk worden gemaakt. Het gaat daarbij om de verplichting voor betrokkene zich (periodiek) te melden op het politiebureau, dan wel een verbod zich te bevinden in de nabijheid van bepaalde personen of objecten. Bij de hierboven bedoelde contacten, activiteiten of andere aanwijzingen kan gedacht worden aan een patroon of samenstel van gedragingen en activiteiten, zoals bezoeken van een buitenlands trainingskamp voor terroristen en het zich op verdachte wijze ophouden op bepaalde locaties.

Voorts zullen de materiële toetsingsgronden van de Wet Bibob worden verbreed zodat het desbetreffende instrumentarium ook met het oog op terrorismebestrijding kan worden ingezet. De noodzakelijke wetgeving voor de in deze alinea beschreven maatregelen wordt voorbereid.

5.3 Het interveniëren in radicaliseringprocessen

In de brief van 10 september jl. over terrorismebestrijding hebben wij Uw Kamer geïnformeerd over het «verstoren», het zodanig «in de gaten houden» van personen en hun omgeving, zodat hen duidelijk wordt dat zij onderwerp zijn van enigerlei vorm van overheidsoptreden en waardoor deze personen geen rol meer kunnen spelen in aan terrorisme gerelateerde zaken.

Onder regie van de NCTb is een pilot uitgevoerd. In die pilot is een casus uitgelicht. De NCTb concludeert dat de organisatie waarom het in de pilot ging, een voorbeeld is van een organisatie waarop de in die brief uitgelegde wijze van verstoren kan worden toegepast. De pilot hield in dat de diensten alle informatie die voorhanden is met betrekking tot een stichting en met betrekking tot een aan deze stichting gelieerde moskee, bij elkaar heeft gebracht. Aan de hand daarvan is een gedetailleerde beschrijving tot stand gekomen en zijn de volgende conclusies getrokken:

- er vinden activiteiten plaats onder de vlag van deze organisatie die als anti-integratief zouden kunnen worden beschouwd;
- de organisatie leent zich mogelijk als een broedplaats voor radicalisering;
- er is sprake van een potentieel aantrekkelijke omgeving voor rekruteurs;
- de financiële huishouding is niet transparant;
- maar er is evenwel (vooralsnog) onvoldoende grond voor strafrechtelijk, bestuursrechtelijk dan wel civielrechtelijk ingrijpen.

Het hoofddoel van de interventie is het beteugelen van de waargenomen radicaliseringsproblematiek. De interventie is gericht op het teweegbrengen van een koerswijziging in het beleid van de imams in de aan de stichting gelieerde moskee en in het beleid van het stichtingsbestuur. Dat bestuur zal zich moeten uitspreken voor de normen en waarden van de Nederlandse samenleving.

Door de NCTb is een pakket maatregelen ontwikkeld dat de overheid ter beschikking staat om zeer gericht op deze casus («maatwerk») te interveniëren in het radicaliseringsproces. Het betreft maatregelen op onder meer verblijfsrechtelijk, financieel, politiek bestuurlijk terrein in aanvulling op of ter versterking van de op deze terreinen reeds genomen maatregelen. Ook kunnen toezicht- en handhavingsbevoegdheden worden toegepast. Als voorbeeld van maatregelen die worden toegepast kan Uw Kamer onder meer denken aan scherpere controle op visumverlening voor kort verblijf door het ministerie van Buitenlandse Zaken en de IND bij specifieke evenementen in de moskee en gerichte, risicogestuurde controles (binnenlands vreemdelingtoezicht, buitengrensbewaking en MTV) ten tijde van zo'n evenement. Op deze wijze wordt voorkomen dat ongewenste gastsprekers en bezoekers Nederland inreizen en kunnen zij, als zij hier zonder titel verblijven, uit Nederland kunnen worden verwijderd. Een ander voorbeeld is dat het ministerie van Financiën relevante kredietinstellingen attendeert op een stichting in verband met het geconstateerde verhoogde risico van directe of indirecte betrokkenheid bij terrorisme/extremisme. Dit met het oog op onderzoek naar eventuele financiële relaties/transacties met deze stichting, opdat meer inzicht kan komen in financiële stromen. De Belastingdienst controleert de stichting met als doel meer inzicht te verkrijgen in financiële geldstromen en huishouding van de stichting. De wijkagent wordt ingezet bij preventief toezicht op wijkniveau en de lokale overheid wordt geïnformeerd over de radicaliseringsproblematiek zodat op lokaal niveau bijvoorbeeld de voorwaarden voor de vestrekking van subsidies/vergunningen verscherpt worden toegepast.

Het gaat niet om nieuwe bevoegdheden. Om te interveniëren maken de diensten gericht en intensief gebruik van bestaande bevoegdheden. De maatregelen zijn het meest effectief als wordt uitgegaan van de onderlinge samenhang van maatregelen. Daarom is de interventie niet alleen een kwestie van de rijksoverheid. De lokale overheid wordt nadrukkelijk betrokken en is verantwoordelijk voor maatregelen die lokaal worden genomen.

Inmiddels is gebleken dat de multidisciplinaire aanpak van het NCTb van deze casus perspectief biedt en meerwaarde heeft. Om die reden hebben wij besloten de werkwijze die is toegepast op deze stichting te verbreden naar een aantal stichtingen/plaatsen van samenkomst in Nederland waar dezelfde processen van radicalisering, we spreken over radicaliseringshaarden, worden waargenomen als bij de onderzochte stichting. Niet alleen kan gedacht worden aan stichtingen en moskeeën, maar ook het internet of een gevangenis kan een «haard» voor extremisme en radicalisering vormen. Om operationele redenen kunnen wij Uw Kamer niet meedelen welke radicaliseringshaarden voorwerp van onderzoek zijn. Immers, te veel openbaarheid zou het bereiken van het resultaat – vergroten van transparantie en het teweegbrengen van koerswijzigingen – in gevaar brengen.

Per radicaliseringshaard is een project en een projectorganisatie in het leven geroepen onder regie van de NCTb die allereerst een gedegen multidisciplinaire analyse van de radicaliseringshaard maken. Op basis van de analyse wordt een interventie-instrumentarium ontwikkeld en

wordt het instrumentarium toegepast met het doel het radicaliseringsproces te keren. Tegelijkertijd wordt doorgewerkt aan de uitvoering van de reeds lopende casus en hieruit zullen de «lessons learned» worden meegenomen in de overige projecten. Desgewenst kan de commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van de Tweede Kamer over de projecten worden geïnformeerd.

Onverminderd de hierboven beschreven strategie van «verstoren», beraadt het kabinet zich op die aanpassingen van de wetgeving – strafrechtelijk en bestuursrechtelijk – die eraan kunnen bijdragen dat effectief tegen de dreiging van radicalisme en terrorisme kan worden opgetreden. Uiteraard kunnen de ervaringen die bij het gebruik van verstoren worden opgedaan, leiden tot aanpassing van de wetgeving.

5.4 Aanpak bedreigingen en radicale uitingen op internet

Het kabinet constateert dat het internet voor personen met extreme opvattingen een veel gebruikt medium is. Het kabinet zal daar waar mogelijk tegen optreden. Er wordt gewerkt aan de inrichting van een systeem van Notice and Takedown (NTD). Dit vloeit voort uit de – nieuwe – aansprakelijkheidsregels voor Internet Service Providers. Vorig jaar is in opdracht van de minister van Justitie samen met de brancheorganisatie voor Nederlandse internetbedrijven een onderzoek gestart naar een dergelijk systeem. Met de uitkomsten van dat onderzoek wordt een systeem ontwikkeld om schadelijke of strafbare inhoud van berichten op het internet, zoals kinderporno, discriminatie en inbreuken op auteursrechten, door de overheid samen met internetbedrijven, tegen te kunnen gaan. De kern van het onderzochte NTD systeem is een meldpunt, zoals nu het Meldpunt Discriminatie Internet, voor illegale informatie. In het onderzochte systeem ontvangen en onderzoeken medewerkers van het meldpunt meldingen van burgers over vermeende illegale informatie op het internet. Het kan gaan om een website, een nieuwsgroep of andere vormen van online content die op de diverse onderdelen van het internet zijn geplaatst. Daarnaast bewaakt het meldpunt bepaalde specifieke websites, nieuwsgroepen, en dergelijke waarvan bekend is dat er illegaal materiaal voorkomt. Als mogelijk illegaal materiaal is aangetroffen dat wordt gefaciliteerd («gehost») in Nederland, dan wordt een *notice* uitgebracht aan de hosting-provider om de informatie weg te halen (*take down*) en de politie wordt gevraagd onderzoek te doen naar de perso(n)en(en) verantwoordelijk voor het plaatsen van de informatie.

Gezien de aard van NTD is een dergelijke procedure eveneens goed toepasbaar in de strijd tegen radicalisering en terrorisme. Daarover worden op dit moment gesprekken gevoerd met de branchevereniging van de Internet Service Providers (NLIP). Uw Kamer wordt begin 2005 geïnformeerd over de uitkomsten hiervan, waarbij het kabinet tevens een concreet voorstel zal doen op welke wijze NTD operationeel zal worden toegepast voor zowel de oorspronkelijke terreinen als radicalisering en terrorisme. Indien dit nationaal effectief blijkt te zijn, zal, door middel van internationale samenwerking, het systeem nog effectiever worden gemaakt.

6. Aanpak van terrorismefinanciering

Wij boden Uw Kamer half juli 2004 (TK 27 925, nr. 136) samen met de minister van Financiën, een nota aan waarin verschillende maatregelen (zowel op korte als op lange termijn) voorstelden om misbruik van de non-profitsector voor terrorismefinanciering tegen te gaan is. De voorgestelde maatregelen variëren van het actiever gebruiken van bevoegd-

heden van de verschillende diensten, tot het verbeteren van de informatiepositie van de overheid t.a.v. non-profit instellingen. Op dit moment vindt de verdere uitwerking en coördinatie van deze maatregelen plaats. Hierbij wordt bijvoorbeeld bekeken hoe een publicatieplicht van jaarrekeningen van stichtingen in combinatie met een verplichte accountantsverklaring voor bepaalde categorieën stichtingen kan worden vormgegeven. Verder, zoals eerder aan Uw Kamer gemeld, zet het OM de hem in Boek 2 BW neergelegde civiele bevoegdheden op het gebied van stichtingen in de strijd tegen terrorisme(-financiering) actief in.

Specifiek ten aanzien van de groep goede-doelen zal voor het tegengaan van misbruik, de opsporing worden geïntensiveerd. Uitwisseling van informatie tussen de verschillende diensten (met name de Belastingdienst, het OM en de AIVD), ook in het verband van het Financieel Expertisecentrum, is hierbij van essentieel belang. Deze informatie-uitwisseling wordt versterkt.

7. Tot slot

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de afkondiging van een groot aantal nieuwe maatregelen. Maatregelen ter uitbreiding van bevoegdheden, informatie-uitwisseling, samenwerking en capaciteit. Maatregelen die bijdragen aan een veiliger Nederland. Een aantal van de maatregelen komen echter veelal pas na enige tijd volledig tot hun recht. Voorwaarde voor een optimaal resultaat is dus de beschikbare tijd zo goed mogelijk benutten, maar ook het daadwerkelijk gericht zijn van alle betrokkenen op samenwerking. De inspanningen van het kabinet zijn er de komende tijd op gericht de uitvoering van de maatregelen met kracht te bevorderen en de samenwerking tussen alle betrokken instanties en diensten steeds verder te verbeteren.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes

De in het voorgaande genoemde intensiveringen worden bekostigd vanuit door het kabinet additioneel ter beschikking gestelde financiële middelen. In het navolgende wordt de aanwending van deze middelen weergegeven.

Terrorismebestrijding	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Bewaken en Beveiligen (incl. materieel)</i>	22,0	35,2	48,2	47,3	48,4
1 AIVD – bewaken en beveiligen (60 fte)	1,1	2,2	3,3	4,4	5,6
2 EBB-staf (7 fte)	0,2	0,4	0,6	0,6	0,6
3 BBE	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4 Politie – groot materieel	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
5 Politie – KPLD/DKDB (235 fte)	10,5	19,6	28,8	26,8	26,8
6 Politie – regionale inlichtingendiensten	0,2	0,3	0,6	0,6	0,6
7 Politie – Decentrale (object)beveiliging	2,2	4,5	6,8	6,8	6,8
8 BSB (35 fte)	2,3	2,6	2,6	2,6	2,6
<i>Operationele controle</i>	6,7	13,9	18,1	18,3	18,3
9 OM: intensivering landelijk parket, etc	0,8	1,6	2,3	2,5	2,5
10 OM: intensivering telefoontaps en tolken	1,0	2,0	3,0	3,0	3,0
11 AIVD – operationele controle (40 fte)	1,0	2,5	3,7	3,7	3,7
12 AIVD – operationele controle (bijzondere middelen)	0,4	0,8	1,0	1,0	1,0
13 Politie – UTBT/NIK (30 fte)	0,8	1,7	2,5	2,5	2,5
14 Politie – Nationale recherche (60 fte)	1,7	3,3	5,0	5,0	5,0
15 MIVD: CT-Infobox enz. (16 fte)	1,0	2,0	0,6	0,6	0,6
<i>Vreemdelingenketen</i>	8,5	16,2	16,1	14,1	14,1
16 IND: toelating, toezicht, naturalisaties, terugkeer	1,5	3,0	3,0	3,0	3,0
17 KMAR (113 fte)	2,0	8,2	8,5	8,5	8,5
18 Infrastructuur verificatie identiteitsdocumenten	3,0	3,0	2,6	2,6	2,6
19 Programma weerbare samenleving	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
20 Verruiming taakopdracht LOM	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0
Subtotaal terrorisme	37,2	65,3	82,3	79,6	80,7
<i>Aanvullende post</i>					
21 Enveloppe analyse	8,0	9,0	10,0	10,0	10,0
22 Enveloppe strafrechtketen	3,0	4,0	5,0	5,0	5,0
Totaal AP	11,0	13,0	15,0	15,0	15,0
TOTAAL GENERAAL	48,2	78,3	97,3	94,6	95,7